

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Toimintakertomus vuodelta 2021

Tuloslaskelma	Alkuperäinen TA 2021	Siitä muutos	TA+muut. 2021	TP 2021	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2020
Toimintatuotot	5 693 213	0	5 693 213	6 298 549	605 336	11 %	5 278 000
Myyntituotot	1 001 822	0	1 001 822	1 233 414	231 592	23 %	1 126 429
Maksutuotot	3 179 550	0	3 179 550	2 867 448	-312 102	-10 %	2 551 856
Tuet ja avustukset	1 131 486	0	1 131 486	1 961 910	830 424	73 %	1 397 576
Muut toimintatuotot	380 355	0	380 355	235 776	-144 579	-38 %	202 139
Toimintakulut	-99 779 138	-1 313 545	-101 092 683	-101 330 293	-237 610	0 %	-96 760 546
Henkilöstökulut	-56 734 741	-180 800	-56 915 541	-58 155 398	-1 239 857	2 %	-55 090 212
Palvelujen ostot	-20 064 523		-20 064 523	-19 502 047	562 476	-3 %	-15 669 052
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 738 364	-100 000	-2 838 364	-2 629 318	209 046	-7 %	-2 710 659
Avustukset	-3 496 650	-870 000	-4 366 650	-4 226 829	139 821	-3 %	-7 234 606
Muut toimintakulut	-16 744 860	-162 745	-16 907 605	-16 816 700	90 905	-1 %	-16 056 016
Toimintakate	-94 085 925	-1 313 545	-95 399 470	-95 031 744	367 725	0 %	-91 482 546
Poistot ja arvonal.	-776 843		-776 843	-567 108	209 735	-27 %	-634 804

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan talousarvion toimintakate alittui noin 368 000 euroa. Toimintatulot ylittivät muutetun talousarvion noin 605 000 euroa. Toimintatuottojen ylittyminen johtui suuremmista myyntituotoista sekä saaduista suuremmista tuista ja avustuksista. Toimintakulut ylittivät muutetun talousarvion noin 238 000 eurolla. Ylitys johtui suuremmista henkilöstökuluista. Toimialan tulosalueista varhaiskasvatus- ja hyvinvointipalvelut ylittivät toimintakatteensa ja muut tulosalueet alittivat budjetoidun toimintakatteen.

Korona

Korona vaikutti suuresti toimialan toimintaan vuonna 2021. Vuoden 2021 alussa Nurmijärven lukio aloitti lukukauden osittaisessa etäopetuksessa. Kokonaan etäopetukseen siirryttiin 1.3. alkaen. Lähiopetukseen palattiin toukokuun alussa. Perusopetuksen vuosiluokat 4–9 siirtyivät 8.3. alkaen etäopetukseen, joka päättyi 3.5.2021. Syyslukukaudella 2021 opetus on järjestetty lähiopetuksena noudattaen viranomaisten hygieni- ja turvallisuusohjeita.

Varhaiskasvatuksessa toiminnassa noudatettiin eri viranomaisten antamia ohjeita, jotta toiminta voitiin järjestää terveysturvallisesti. Huoltajille annettiin varhaiskasvatusmaksuista maksuhojennuksia lasten karanteenien ajalta.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluissa kirjaston ja kulttuuripalvelujen tapahtumia jouduttiin perumaan tai toteuttamaan supistetuilla kävijämäärillä. Kirjastot olivat rajoitetusti auki alkuvuoden itsepalveluna huhtikuun loppuun saakka. Samoin kirjastoauto oli pois käytöstä alkuvuoden. Museoissa rajoitettiin kesällä kävijämääriä ja Taaborin toimintaviikot toukokuussa peruttiin.

Nuorisopalveluissa nuorisotilat olivat suljettuna alkuvuonna. Toiminta siirrettiin verkkoon. Monikkosali oli suljettuna kevään ajan. Syksyllä salia käytettiin rajatulla kävijämäärällä.

Liikuntapalvelujen osalta ohjattu liikuntatoiminta oli keskeytettyä keväällä 2021. Koulujen liikuntasalit olivat suljettuna aikuisten harrastusryhmiltä. Liikuntapalvelujen toimintaa siirrettiin sosiaalisen median kanaviin.

Koronapandemia vaikutti pienentävästi tuloihin eri tulosalueilla. Tiloista saatavat vuokratulot, tilaisuuksien lipputulot, tulot ohjatusta toiminnasta sekä varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulot pienentyivät.

Muutokset lainsäädännössä

Uusi oppivelvollisuuslaki ja siihen sisältyvä toisen asteen maksuttomuus astui voimaan 1.8.2021. Oppivelvollisuuden laajenemisen myötä kaikkien peruskoulun päättävien oppilaiden tulee hakautua perusopetuksen jälkeen johonkin oppivelvollisuuden piiriin kuuluvaan koulutukseen. Asuinkunnalla on ohjaus- ja valvontavastuu. Asuinkunta ohjaa oppivelvollista hakeutumisessa hänelle soveltuvaan koulutukseen ja tarvittaessa muiden palvelujen piiriin.

Varhaiskasvatuksessa asiakasmaksuihin liittyvä uudistus astui voimaan 1.8.2021. Uudistuksessa perheiden tuloarvoja korotettiin. Uudistus vähensi varhaiskasvatuksen maksuista tulevia tuloja ja lisäsi palvelusetelimenoja. 1.8.2021 astui myös voimaan kokeilulaki kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta. Nurmijärveltä tähän kokeiluun osallistuu kaksi päiväkotia. Varhaiskasvatuslakiin tuli 1.8.2021 alkaen kaksi muutosta. Toinen koski henkilöstön mitoituksen poikkeamista ja toinen ilmoitusvelvollisuutta, jotta lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamista koskevat epäkohdat tulisivat tietoon.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin hyväksyttiin syksyllä 2021 muutokset, jotka koskivat kuraattori- ja psykologimitoitusta. 1.1.2022 alkaen yhtä kuraattoria kohden tulee olla enintään 670 oppilasta. Psykologimitoitus astuu voimaan 1.1.2023.

Uusien sotelainsäädännön myötä opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut siirtyvät 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueille.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen erilaisten hankkeiden kautta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL), vuonna 2021 julkaiseman kouluterveyskyselyn mukaan Nurmijärveläiset lapset ja nuoret voivat pääsääntöisesti hyvin. Kiusaamisen ilmiötä seurataan kunnassa jatkuvasti ja siihen on kohdennettu useita toimenpiteitä viimeisten vuosien aikana niin varhaiskasvatukseen – kuin koulun puolesta sekä kunnan nuoriso-, liikuntapalveluiden että kulttuurihyvinvoinnin taholta. Kiusaamisen kohteeksi joutuneiden lasten ja nuorten määrä on pääsääntöisesti laskenut, mutta valitettavasti 8.–9.-luokkalaisten kohdalla on nähtävissä pienen nousua. Nuorten yksinäisyyden tuntemus on lisääntynyt kaikissa muissa paitsi 4.–5.-luokkalaisten kohdalla. Kokemus seksuaalisesta kommentoinnista, ehdottelusta, viestittelystä tai kuvamateriaalin näyttämisestä, niin kohtaamisissa kuin some-maailmassa, on lisääntynyt kaikissa ikäryhmissä kunnassa, Keusoten alueella sekä kansallisesti. Terveyskäyttäytymisessä on saavutettu positiivisia tuloksia; raittius on lisääntynyt kaikissa ikäryhmissä, tupakoiminen vähentynyt ja vähintään tunnin päivässä liikkujien osuus on noussut muissa ikäryhmissä, paitsi 8–9-luokkalaisten kohdalla.

Koulupäivän yhteyteen on kehitetty kerhotoimintaa Nurmijärvi harrastaa -hankkeen kautta yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.

Yläkouluihin on palkattu opetukseen sitomatonta henkilöstöä tukemaan oppilaiden hyvinvointia. Sitouttava koulu yhteistyö -hankkeen kautta on palkattu kaksi kouluvalmentajaa, Tasa-arvon edistäminen esi- ja perusopetuksessa -hankkeen kautta yhteisöohjaaja sekä omana hankkeena koulunuorisotyöhön kaksi koulun nuorisotyöntekijää.

Varhaiskasvatukseen on palkattu Tasa-arvon hankkeen kautta hankekoordinaattoreja tukemaan päiväkodeissa tehtävää työtä.

Nurmijärven lukioon on palkattu psykososiaalisen tuen erityisohjaaja ja lukiotsemppari lukiolle suunnatulla koronavastustuksella.

Alkuluokkatoiminta

Alkuluokkatoiminnan kokeilua on edelleen laajennettu. Alkuluokkatoiminta käynnistyi syksyllä 2021 Harjulan, Klaukkalan, Lepsämän ja Maaniitun kouluissa. Alkuluokkatoiminnan laajentuessa on palkattu lisähenkilöstöä varhaiskasvatukseen puolelle.

Palveluverkkosuunnitelma

Valtuusto hyväksyi palveluverkkosuunnitelman tammikuussa 2021. Kesäkuussa valtuusto hyväksyi Nurmijärven Yhteiskoulun ja Nurmijärven lukion hankesuunnitelman, jossa Nurmijärven lukion toimipiste sijoitetaan kampukselle Nurmijärven Yhteiskoulun yhteyteen.

Palveluverkkosuunnitelmassa yhtenä kehittämisen tavoitteena on hallinnollisesti suurempien yksiköiden muodostaminen. Koulujen osalta tavoitteena oli yhdistää luottamusrehtoreiden johtamat kouluyksiköt virkarehtoreiden johdettavaksi. Päätöksentekoa valmisteltiin erilaisten kuulemisten kautta syksyllä 2021. Sivistyslautakunta päätti marraskuussa, että Valkjärven koulu yhdistetään hallinnollisesti Lepsämän kouluun 1.8.2023 alkaen.

Varhaiskasvatukseen osalta palveluverkkosuunnitelmassa linjattiin, että Klaukkalan uusi päiväkotitoimitus toteutetaan Nuuka-ohjelman mukaisesti yksityisenä päiväkotina. Tämän linjauksen mukaisesti Vanha-Klaukkaan varatulle päiväkotitontille tulee vuoden 2022 alussa yksityinen 7-ryhmäinen päiväkotitoimitus.

Peruskorjaukset ja uudisrakennukset

Metsolan uusi päiväkotitoimitus otettiin käyttöön vuoden 2021 alussa. Päiväkotitoimitus sijoitettiin Rajamäen alkuluokkatoimintatontille.

Koulutiloista otettiin käyttöön vuoden 2021 alussa Maaniitun koulun peruskorjatut tilat sekä Valkjärven koulun uudisrakennus. Nurmijärven Yhteiskoulun Mikkola-rakennus peruskorjattiin vuoden 2021 aikana. Röykän koulun vanhimmassa osassa alkoi peruskorjaus syksyllä 2021.

Pääkirjastossa alkoi peruskorjaus syksyllä 2021. Peruskorjauksen ajan pääkirjasto toimii väistötiloissa kirkonkylässä Teboilin tiloissa.

Ikäihmisten toiminnan kehittäminen

Kunta pääsi mukaan kansalliseen Ikäinstituutin Voimaa vanhuuteen -ohjelmaan, jossa tavoitteena on kehittää kunnan ja yhdistyssektorin toimintaa ikäihmisten liikkumisen ja hyvinvoinnin näkökulmasta.

Ikäntyneiden hyvinvoinnin tukemiseksi laadittiin Ikäntyneiden palveluopas, johon on koottuna monipuolisesti ikäihmisten hyvinvointia tukevia palveluita kunnan alueella.

Muutoksia hallintosäätömuutoksen myötä

Vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston toiminta siirtyi uuden hallintosäätömuutoksen myötä 1.8.2021 alkaen konsernipalveluista sivistys- ja hyvinvointitoimialalle, hyvinvointipalvelujen tulosalueelle hyvinvoinnin edistämiseen.

Arvio tulevasta kehityksestä

Varhaiskasvatuksen kysyntä

Hoitopaikkojen tarve kasvaa edelleen varhaiskasvatuksessa, vaikka lasten määrä ei kokonaisuudessaan lisääntynyt. Kasvu johtuu siitä, hoitoon tulevat lapset ovat pääosin alle 3-vuotiaita, jotka vievät ryhmässä kaksi paikkaa. Erityisesti tarve

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen

Koronapandemia on vaikuttanut paljon lasten ja nuorten hyvinvointiin. Perhekeskustoimintaan liittyvä perheiden kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen tukee perheiden hyvinvointia. Perheiden kohtaamispaikkatoimintaa ollaan kehittämässä avoimen varhaiskasvatuksen yhteyteen. Toiminnan kehittäminen aloitetaan Klaukkalassa syksyllä 2022. Kohtaamispaikkatoiminnan rinnalla on tärkeää kehittää myös muuta ennalta ehkäisevää tukea lapsiperheille esim. perheohjaajatoimintaa.

Sitouttavan koulu yhteistyö -hankkeen kautta on saatu hyviä kokemuksia opetukseen sitomattomien kouluvalmentajien

Harrastustoiminnan palautuminen koronan jälkeen

Koronapandemia on vaikuttanut harrastustoimintaan osallistumiseen. On tärkeää hakea erilaisia keinoja, joilla lapset ja nuoret motivoitetaan takaisin harrastusten pariin. Harrastusmahdollisuuksia tulee entistä enemmän mahdollistaa koulupäivän yhteyteen. Nurmijärvi harrastaa -hankkeen toiminta tulee vakinaistaa. Näin saadaan mielekästä

Lainsäädäntöön tulevat muutokset

Perhevapaauudistukseen liittyvä lainsäädäntö voi vaikuttaa varhaiskasvatuspaikkojen tarpeeseen. Lapselle tulee oikeus samaan hoitopaikkaan, vaikka hän olisi kotona pidemmän jakson enintään 13 viikkoa. Varhaiskasvatustilain muutos

Hyvinvointialueet

Hyvinvointialueiden aloittaessa vuoden 2023 alussa siirtyvät oppilas- ja opiskelijahuollon kuraattorit ja psykologit hyvinvointialueelle. On tärkeää, että siirrosta huolimatta oppilas- ja opiskelijahuoltotyö toimii koulu yhteistyössä edelleen erinomaisessa yhteistyössä eri osapuolten kesken.

Haasteita henkilöstön saamisessa

Varhaiskasvatuksessa on haasteita pätevän henkilöstön saamisessa sekä varhaiskasvatuksen opettajien että lastenhoitajien kohdalla. Lyhytaikaisiin sijaisuuksiin on vaikeuksia saada työntekijöitä. Tulevaisuudessa joudutaan palkkaamaan varahenkilöstöä enemmän vakituisiin tehtäviin, jotta pystytään täyttämään laissa määritelty henkilöstömitoitus.

hoitopaikkojen lisäämiseen on Rajamäellä sekä tulevaisuudessa kirkonkylässä, kun yksityinen päiväkotitoiminta Helmitarha lopettaa kesällä 2023 entisen sähkölaitoksen tontilla.

työstä yläkouluissa. Toisen kokeiluvuoden jälkeen on tärkeää arvioida toiminnan vakinaistamista. Samoin tälle lukuvuodelle palkattujen koulunuorisotyöntekijöiden toimintaa on syytä jatkaa. Tässä toiminnassa yhteisökehittämistä hyödyntämällä tuetaan koulu yhteisöä.

Nuorisopalveluissa ennen pandemiaa aloitettua yhteisöllisyshanketta jatketaan syksyllä 2022 tukemaan Klaukkalan alueen nuorten hyvinvointia, osallisuuden edistämistä ja turvallisuuden lisäämistä alueella.

toimintaa lapsille ja nuorille. Samoin on tärkeää kehittää harrastusmahdollisuuksia erityislapsille. Perheiden hyvinvoinnin näkökulmasta on tärkeää edistää perheiden harrastusmahdollisuuksia. Aikuisten osalta tulee tukea paluuta takaisin harrastustoimintaan yhteistyössä kolmannen sektorin ja yritysten kanssa.

varhaiskasvatussuunnitelmaan lisättävästä kolmiportaisesta tuesta ja inklusiosta lisää henkilöstön tarvetta tuen antamiseen.

Yhdyspintatyöhön liittyvät rakenteet ja prosessit tulee saada toimimaan saumattomasti kuntalaisen palvelujen näkökulmasta. Kuntalaisen tulee saada tarvittavat palvelut oikea-aikaisesti ja riittävällä tasolla.

Koulutuspalveluissa on vaikeuksia saada henkilöstöä vaativiin erityisluokkiin erityisesti ohjaajan tehtäviin. Samoin koulutuspalveluissa on ollut haasteita saada opettajia lyhytaikaisiin sijaisuuksiin. Oppilas- ja opiskelijahuollossa on suuria haasteita saada koulupsykologeja.

Ikäihmisten palvelut

Ikäihmisten määrä kasvaa tulevaisuudessa. Ikäihmisten kohdalla tulee kehittää ennaltaehkäiseviä matalan kynnyksen palveluja tukemaan heidän hyvinvointiaan yhteistyössä kolmannen ja neljännen sektorin sekä hyvinvointialueiden kanssa. Ikäihmisten kohdalla on tärkeää saada toimiva yhdyspinta hyvinvointialueen sekä kunnan palvelujen kesken.

Tulevat investoinnit

Palveluverkkosuunnitelmaan sisältyy koulujen osalta kolme suurta investointia. Rajamäellä Seitsemän veljeksien koulu toimii pääosin väistötiloissa. Rajamäen kampuksen kouluosuuden tulisi valmistua vuoden 2024 loppuun mennessä, jolloin väistötilojen vuokrasopimukset päättyvät. Rajamäen kampukseen on hankesuunnitelmassa hyväksytyt tilat koulutilojen lisäksi liikuntasalille, kirjastolle ja nuorisotiloille. Kesäkuussa 2021 valtuusto hyväksyi Nurmijärven Yhteiskoulun ja Nurmijärven lukion hankesuunnitelman, jossa perusopetuksen ja lukion tilat rakennetaan Nurmijärven Yhteiskoulun kampukselle. Investointiohjelman mukaan tilat valmistuvat vuoden 2025

Toimialan strategiatyö

Toimialalla valmistellaan kehittämissuunnitelmaa linjaamaan toimialaan liittyvää toimintaa ja tulevaisuuden kehittämistyötä. Kehittämissuunnitelma tulee lautakunnan

Henkilöstö

Toimialan palveluksessa olevan henkilökunnan määrä 31.12.2021:

HTV1	31.12.2021	31.12.2020
Yhteensä	1 309,4	1 266,6

Henkilöstön kokonaismäärä on toimialalla kasvanut. Kasvu johtuu koulutuspalveluissa vaativan erityistuen luokkien lisääntymisestä Kivenpuiston koulussa, hankkeiden kautta

Kansallisen, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) toteuttaman FinSote-tutkimuksen (2021) mukaan kunnan ikäihmiset kokevat yksinäisyyttä. Koronapandemia on erityisesti myös lisännyt yksinäisyyden tunnetta. On tärkeää mahdollistaa ikäihmisten kohtaaminen erilaisissa kohtaamispaikoissa.

aikana. Kolmantena suurena kouluinvestointina on Urheilupuiston koulu. Investointiohjelman mukaan uudet koulutilat valmistuvat Klaukkalaan vuoden 2026 aikana.

Varhaiskasvatukseen osalta Nuuka-ohjelman mukaisesti uudet tilat valmistuvat yksityisten rakennuttamina tiloina. On kuitenkin tärkeää huolehtia, että meillä on riittävästi myös kunnallisia varhaiskasvatuspaikkoja lasten sijoittamiseen varhaiskasvatukseen. Tornitien päiväkodin väistötilan vuokrasopimus päättyy vuoden 2025 loppupuolella. Tällöin Rajamäelle tarvitaan uusi kunnallinen päiväkotikiikatti korvaamaan väistötilat.

hyväksyttäväksi vuoden 2022 aikana. Kehittämissuunnitelman valmistelu pohjaa kuntastrategiaan.

palkatusta henkilöstöstä sekä varhaiskasvatukseen palkatusta lisähenkilöstöstä.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Prosessit ja tietojärjestelmät

Tietojärjestelmissä tapahtuvat katkokset tuovat haavoittuvuutta toimintaan. Koulukuljetusten osalta Kouluun.fi-palvelun kautta huoltajat näkevät lapsensa hakupaikan ja -ajan sekä kuljettavan ajoneuvon tiedot. Jos palvelun toimintaan tulee häiriö, huoltajille ilmoitetaan lasten hakuajat tekstiviestinä massalähetyksenä Movit -reititysohjelman kautta.

Varhaiskasvatuksen Päikky-järjestelmän kautta kerätään tietoa lasten osallistumisesta varhaiskasvatukseen. Järjestelmän kautta tiedotetaan huoltajia sekä huoltajat varaavat hoitoajat. Jos järjestelmässä on häiriöitä, se hankaloittaa toimintaa.

Wilma-oppilashallintojärjestelmä on viestintä- ja tiedotuskanava koulun ja kodin välillä. Jos järjestelmässä on häiriöitä, se hankaloittaa toimintaa.

Henkilöstön osaaminen ja saatavuus

Henkilöstön saatavuudessa on ollut haasteita erityisesti varhaiskasvatuksessa sekä koulutuspalvelujen vaativiin erityisluokkiin. Lyhytaikaisiin sijaistuksiin on ollut haasteita saada työntekijöitä sekä varhaiskasvatus- että koulutuspalveluissa.

Suhdannevaihtelu

Myönteinen suhdannekehitys voi aiheuttaa kunta-alan työntekijöiden siirtymistä muihin tehtäviin sekä vaikeuttaa rekrytointia kunta-alan tehtäviin.

Lainsäädännön muutokset

Varhaiskasvatuksessa perhevapaa uudistus voi vaikuttaa siihen, että varhaiskasvatuspaikkoja joudutaan lisäämään. Varhaiskasvatuslain muutos varhaiskasvatussuunnitelmaan lisättävästä kolmiportaisesta tuesta ja inklusiosta lisää hallinnollista työtä.

Oppivelvollisuuden laajeneminen lisää edelleen kuntien kustannuksia toisen asteen koulutuksen maksuttomuudesta johtuen. Ei ole riittäviä mielenterveyspalveluja niitä

Vahingot

Ilkivallan lisääntyminen on aiheuttanut vahinkoja kiinteistöihin, joissa tapahtuu sivistys- ja hyvinvointitoimialan toimintaa.

Toiminnan keskeytykset

Riskinä on se, että koronapandemia jatkuu edelleen, ja aiheuttaa rajoituksia toimintaan.

Keskeneräiset oikeudenkäynnit

Lepsämän ja Valkjärven koulupaloihin liittyvät korvausoikeudenkäynnit ovat vielä kesken.

Pandemia-aikana tiedottamiseen on käytetty Wilma- ja Päikky-järjestelmiä. Haasteena tiedottamisessa on ollut se, että tiedotteita on ollut runsaasti ja Wilman etusivulla näkyvät tiedotteet ovat jääneet huomaamatta huoltajilta. Wilma- viestien kautta huoltajat tavoitetaan varmimmin, mutta niiden lähettäminen vaatii enemmän työtä.

Kun tietoja siirretään manuaalisesti järjestelmästä toiseen, voi syntyä riski, että tieto ei siirry oikein. Jos prosessikuvausten vastuunjaot eivät ole riittävän selkeät, tiedot eivät tule kirjattua järjestelmiin välttämättä oikein.

Koulupsykologien osalta on ollut vaikeuksia täyttää sekä vakituisia että sijaisten työtehtäviä pätevien hakijoiden vähäisyyden vuoksi.

tarvitseville nuorille, jotta he pystyisivät opiskelemaan oppivelvollisuuslain edellyttämällä tavalla. Ei ole riittävästi toisen asteen koulutuspaikkoja vaativan erityisen tuen opiskelijoille.

Muut oikeudelliset ja viranomaisten toimenpiteisiin liittyvät riskit

Tämän hetken yhtenä riskinä on varhaiskasvatuspaikkojen riittävyys ja uusien paikkojen järjestäminen kaikille paikkaa tarvitseville. Varhaiskasvatuksessa on noussut osallistumisaste

varhaiskasvatukseen sekä muuton kautta alle 3-vuotiaiden lasten määrän kasvu.

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä toimialalla

Kunnassa käytössä oleva riskienhallinnan järjestelmä on tuonut edelleen haasteita riskien dokumentointiin.

ennakoinnissa on osattu paremmin varautua pandemiariskiin verrattuna edelliseen vuoteen.

Kuluneella tilikaudella on edelleen konkretisoitunut pandemiariski ja sen aiheuttamat haasteet toiminnalle. Riskien

Valvonnassa ei ole huomattu puutteita toimialalla kuluneena tilikaudella.

Investointien toteutuminen

Investointihanke	Alkuperäinen TA 2021	Siitä muutos	TA+muut. 2021	TP 2021	Poikkeama	Poikkeama %
Maaniitun koulu, peruskorjaus, kalusto	0	-60 000	-60 000	-47 308	-12 692	21 %
Metsolan päiväkotii, uudisrakennus, kalusto	0	-20 000	-20 000	-20 360	360	-2 %
Kehonkoostumusmittari	-14 000	0	-14 000	-15 200	1 200	-9 %

Toimialalle varatusta investointimäärärahoista jäi käyttämättä 10 000 euroa.

Hallinto- ja talouspalvelut

	Alkuperäinen TA 2021	Siitä muutos	TA+muut. 2021	TP 2021	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2020
Toimintatuotot	1 170	0	1 170	4 044	2 874	246 %	3 442
Toimintakulut	-838 089	-723	-838 812	-838 362	450	0 %	-849 814
Toimintakate	-836 919	-723	-837 642	-834 318	3 324	0 %	-846 372

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Hallinto- ja talouspalvelujen toimintakate oli 834 318 euroa (99,6 %). Kunnan uuden hallintosäännön (voimaan 1.8.2021) myötä tehtäväjako hankintojen osalta muuttui siten, että

toimialan päätösvaltaan siirtyi toimialaa koskevat hankinnat. Sivistys- ja hyvinvointitoimialalla hankintoja koordinoi hallinto- ja talouspalvelut.

Koulutuspalvelut

	Alkuperäinen TA 2021	Siitä muutos	TA+muut. 2021	TP 2021	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2020
Toimintatuotot	830 843	0	830 843	1 092 998	262 155	32 %	842 607
Toimintakulut	-55 564 242	-298 155	-55 862 397	-55 531 264	331 133	-1 %	-53 215 768
Toimintakate	-54 733 399	-298 155	-55 031 554	-54 438 266	593 288	-1 %	-52 373 161

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Koulutuspalveluiden toimintakate alittui 593 288 eurolla toteumaprosentin ollessa 98,9 %. Alitusta selittävät toimintatuotot, joita kertyi 262 155 euroa arvioitua enemmän, oppilaskuljetusten kustannusten puolestaan alittuessa 225 013 eurolla.

Valkjärven koulun tuhopoltossa tuhoutuneen koulurakennuksen korvannut uudisrakennus ja Maaniitun koulun peruskorjaus valmistuivat vuoden 2020 lopussa. Tilat otettiin käyttöön kevätlukukauden 2021 alussa. Tammikuun alussa myös uusi Metsolan päiväkotia avasi ovensa ensimmäistä kertaa osalle Rajamäen alueen alkuluokkalaisista. Nurmijärven yhteiskoulun helmikuussa käynnistyneen Mikkola-osan peruskorjaus valmistui joulukuussa ja Urheilupuiston koulun maaliskuussa käynnistynyt sisäilmakorjaus lokakuussa. Röykän koulun vanhimman osan peruskorjaus käynnistyi syyskuussa ja jatkuu vielä koko kevätlukukauden 2022 ajan.

Vuoden 2021 talousarvion henkilöstösuunnitelmaan sisältyi 1.8.2021 alkaen luokanopettajan ja peruskoulun aineenopettajan virat. Molempien virkojen kohdalla oli kyse pysyväisluonteisiksi muuttuneiden tuntiopettajuuksien vakinaistamisesta. Täten niiden perustamisella ei ollut vaikutusta koulutuspalveluiden henkilöstömäärään tai määräraharatpeisiin.

Koronapandemia vaikeutti jo toista vuotta peräkkäin perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestämistä. Nurmijärven lukio aloitti kevätlukukauden 2021 osittaisessa etäopetuksessa ja siirtyi kokonaan etäopetukseen 1.3.2021 alkaen. Maaliskuussa järjestetyt ylioppilaskirjoitukset toteutettiin terveysturvallisesti ylioppilastutkintolautakunnan aikataulun ja ohjeistuksen mukaisesti. Perusopetuksen vuosiluokilla 7–9 siirryttiin etäopetukseen 8.3.2021 alkaen. Etäopetus päättyi 3.5.2021, jolloin oppilaat ja opiskelijat palasivat lähiopetukseen.

Syyslukukauden opetus pystyttiin järjestämään lähiopetuksena noudattaen eri viranomaisten hygienia- ja

turvallisuusohjeita. Epidemiatilanne huonontui loppusyksyn aikana, jolloin tapahtui isoja joukkoaltistumisia. Enimmillään karanteenissa oli yhden päivän aikana lähes 300 oppilasta. Omikronvirusmuunnoksen lähdeleviämään joulukuun alussa, tilanne huonontui entisestään. Kevätlukukauden 2022 alkaessa kasvomaskisuositus laajeni koskemaan kaikkia perusopetuksen oppilaita ja alkuluokissa opiskelevia esikoululaisia. Lisäksi käyttöön otettiin erilaisia toimenpiteitä, joiden avulla pyritään välttämään tarpeettomia fyysisiä kontakteja.

Kaikki perusopetuksen oppilaat eivät pystyneet osallistumaan edes terveysturvallisesti järjestettyyn lähiopetukseen. Tällaiset oppilaat joko kuuluvat itse koronan riskiryhmiin tai heidän lähipiiriinsä on koronan riskiryhmiin kuuluvia henkilöitä. Näitä oppilaita varten koulutuspalveluissa toimi lähes koko lukuvuoden 2020–2021 ajan valtakunnallistakin huomiota saanut Nurmijärven etäkoulu, jonka tarkoituksena oli kehittää ja toteuttaa laadukasta etäyhteyksien välityksellä tapahtuvaa perusopetusta. Etäkoulun toimintaa toteutettiin poikkeuksellisenä opetusjärjestelynä ja siellä opiskeleville oppilaille tehtiin perusopetuslain 18 §:n mukainen päätös erityisistä opetusjärjestelyistä. Etäkoulussa opetuksen suunnittelusta ja toteutuksesta vastasivat koulun omat luokan- ja aineenopettajat. Etäkoulussa opiskeli enimmillään 30 oppilasta. Etäkoulun toiminta päättyi kevätlukukauden 2021 koulutyön päättyessä.

Uusi oppivelvollisuuslaki ja siihen sisältyvä toisen asteen maksuttomuus astuivat voimaan 1.8.2021. Lain mukaan nuoren oppivelvollisuus jatkuu siihen asti, kunnes hän täyttää 18 vuotta tai tätä ennen suorittaa toisen asteen tutkinnon. Sen sijaan lakiin sisältyvät hakeutumisvelvoitteita koskevat säännökset astuivat voimaan 1.1.2021. Hakeutumisvelvoitteen mukaisesti jatkossa kaikkien perusopetuksen päättävien oppilaiden on hakeuduttava johonkin oppivelvollisuuden piiriin kuuluvaan koulutukseen.

Nurmijärven kunnan vuosille 2020–2040 laadittuun palveluverkkosuunnitelmaan on kirjattu yhdeksi palveluverkon kehittämisen tavoitteeksi hallinnollisesti suurempien yksiköiden muodostaminen. Koulujen osalta tavoitteena oli yhdistää luottamusrehtoreiden johtamat kouluyksiköt isompien kouluyksiköiden virkarehtoreiden johdettaviksi. Päätöksenteon valmistelun pohjaksi sivistys- ja hyvinvointitoimialalla valmisteltiin elo-syyskuussa suunnitelmassa mainittujen koulujen oppilaiden, huoltajien ja henkilökunnan kuulemisia. Kuulemistilaisuudet toteutettiin loka-marraskuun aikana ja ne koskivat Harjulan ja Syrjälän, Metsäkylän ja Mäntysalon, Valkjärven ja Lepsämän, Karhunkorven ja Nukarin sekä Palojoen ja Maaniitun kouluja. Kuulemistilaisuuksien sekä niiden pohjalta laadittujen ennako- ja lapsivaikutusten arviointien perusteella sivistyslautakunta päätti, että Valkjärven koulu yhdistetään hallinnollisesti Lepsämän kouluun 1.8.2023 alkaen. Muiden

koulujen osalta todettiin, että hallinnollisia yhdistämissä tarkastellaan uudelleen, mikäli koulujen toimintaympäristöissä tapahtuu muutoksia.

Haastavasta vuodesta huolimatta toimintaa kehitettiin koko ajan. Lukuvuoden 2021–2022 alkaessa 1.8.2021 otettiin käyttöön uusi Nurmijärven kunnan lukiokoulutuksen opetussuunnitelma sekä uudet perusopetuksen päättöarvioinnin kriteerit. Alkuluokkatoiminta laajeni Harjulan, Klaukkalan, Lepsämän ja Maaniitun kouluihin. Seitsemän veljeksien koulussa pilotoitu painotettu matemaattisluonnontieteellinen opetus vakinaistettiin. Harrastusiltapäivätoimintaa pystyttiin toteuttamaan rajoituksista huolimatta määrällisesti hyvin. Toiminta on tavoittanut erityisesti 1–4. luokkien oppilaita. Yläkoululaisten tavoittamiseksi tulee etsiä lisää keinoja ja arvioida toiminnan merkitystä.

Investointien toteutuminen

Investointihanke	Alkuperäinen TA 2021	Siitä muutos	TA+muut. 2021	TP 2021	Poikkeama	Poikkeama %
Maaniitun koulu, peruskorjaus, kalusto	0	-60 000	-60 000	-47 308	-12 692	21 %

Keskeisimmät perustiedot

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala koulutuspalvelut						
PALVELU	MITTARI		TP 2021	TA 2021	TP 2020	TP2019
Perusopetus	Peruskoulut	kpl	23	23	23	23
	Oppilaita	kpl	5 786	5 759	5 759	5 863
	* joista erityistä tukea tarvitsevat	kpl	656	592	592	555
	Vuosiviikkotuntia, koulut	vvt	10 700,12	10 720,12	10 720,12	10 617,12
		€/oppilas	8 474	8 018	8 114	7 769
	Tuntiresurssit	h/oppilas	1,85	1,86	1,86	1,81
	Luokkien keskikoko, yl.op.	hlö	19,0	19,0	19,0	18,9
	Luokkien keskikoko, er.op.	hlö	10	10	10	10
	Tuotot	€	40 177	600	23 129	47 390
	Kulut	€	49 072 256	46 176 079	46 754 072	45 597 511
Netto	€	49 032 079	46 175 479	46 730 942	45 550 121	
Koulukuljetukset**	Oppilaita kuljetusten piirissä	kpl	1 601	1 750	1 732	1 823
	Kuljetuskustannukset	€/oppilas	1 694	1 678	1 438	1 666
	Tuotot	€	4 017	0	0	0,0
	Kulut	€	2 716 005	2 937 000	2 489 874	3 036 860
	Netto	€	2 711 987	2 937 000	2 489 874	3 036 860
Lukiokoulutus	Lukiot	kpl	1	1	1	2
	Opiskelijoita	kpl	426	446	446	417
		€/opiskelija	6 886	6 544	6 655	6 375
		h/opiskelija	1,63	1,51	1,51	1,47
	Vuosiviikkotuntien määrä	kpl	695	675	675	615
	Tuotot	€	5 793	0	0	4 933
	Kulut	€	2 939 202	2 918 664	2 967 967	2 663 422
	Netto	€	2 933 409	2 918 664	2 967 967	2 658 489

**TP2019 ja eteenpäin luvuissa mukana esiopetuksen oppilaat ja varhaiskasvatukseen kirjatut kuljetuskulut

Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen erillishankkeet

	Alkuperäinen TA 2021	Siitä muutos	TA+muut. 2021	TP 2021	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2020
Toimintatuotot	500 000		500 000	1 422 961	922 961	185 %	777 656
Toimintakulut	-640 000		-640 000	-1 690 582	-1 050 582	164 %	-883 258
Toimintakate	-140 000	0	-140 000	-267 621	-127 621	91 %	-105 601

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Kunta sai vuoden 2021 aikana kohdennettua valtion erityisavustusta seuraaville hankkeille:

- Tasa-arvon edistäminen esi- ja perusopetuksessa, 570 218 €. Hankkeella mahdollistetaan lisähenkilöstöresurssia lähikouluihin tukemaan tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden opiskelua.
- Tasa-arvon edistäminen varhaiskasvatuksessa, 175 000 €. Hankkeella mahdollistetaan lisätuen tarjoaminen varhaiskasvatuksessa.
- Valtion erityisavustus koronaviruksen (COVID-19) aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa, 412 000 €. Avustuksella mahdollistetaan henkilöstöresurssia koronaviruksesta aiheutuvien poikkeuksellisten opetusjärjestelyiden ja oppimisvajeen tasaamiseksi.
- Valtion erityisavustus lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi, 75 167 €. Hankkeella tuetaan lukion opiskelijoiden opiskelijahuoltoa sekä pienennetään kurssikokoja, lisätään kurssitarjontaa sekä tarjotaan yksilöllistä tukea opiskelijoille.
- Erityisavustus kunnille harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen, 100 000 €. Hankkeella laajennetaan harrastuiltapäivän toimintaa ja kehitetään harrastekerhotoimintaa koulujen yhteyteen.
- Kerhotoiminnan kehittäminen, 30 000 €. Hankkeella tarjotaan ilmaisia kerhoja koululaisille.
- Seikkailijan matkassa- varhaiskasvatuksen liikuntahanke, 22 000 €. Hankkeella tuetaan liikunnallista kasvatusta ja perheyhteistyötä varhaiskasvatuksessa.
- Uudet lukutaidot- kehittämisshanke, 38 000 €. Hankkeella jalkautetaan kansallisia Uudet lukutaidot-kehittämissohjelman mukaisia oppilaiden osaamistasokuvauksia tietö- ja viestintäteknologiassa, medialukutaidossa sekä ohjelmoinnissa perusopetuksessa.
- Lukutaidon kehittämisshanke yläkoululaisille, 107 000 €. Hankkeella tuetaan yläkoulujen suomen kielen ja kirjallisuuden opetusta kohdentamalla lisäresurssia yläkouluikäisten lukutaidon ja lukuinnostuksen kehittämiseen.
- Oppilas- ja opiskeluhoollon vahvistaminen, 114 000 €. Hankkeella palkataan henkilöstöä oppilas- ja opiskeluhooltoon vastaamaan annettuja henkilöstömitoituksia.

- Kaksivuotisen esiopetuskokeilu, 53 400 €. Erityisavustuksella tuetaan pilotointijaksoa kaksivuotisessa esiopetuskokeilussa.

Lisäksi Nurmijärven kunta on mukana Porvoon koordinoimassa alueellisessa Lukeva kunta -hankkeessa, Kangasalan koordinoimassa Oppilasagenttitoiminnan kehittämishankkeessa, Hämeenlinnan koordinoimassa Digikilta 3 -hankkeessa, Järvenpään koordinoimassa inklusiota edistävissä kehittämishankkeissa Kaikille yhteinen koulu ja Kaikille yhteinen varhaiskasvatus sekä Keski-Uudenmaan maahanmuuttajien ohjaus, Tuusulan koordinoimassa oppilaanohjauksen kehittämishankkeessa sekä Mäntsälän koordinoimassa Sitouttavan kouluyhteistyön hankkeessa.

Aikaisemmin aloitetuista hankkeista oli vuoden 2021 aikana meneillään vielä seuraavat hankkeet (suluisia hankkeen päättymisajankohta):

- Valtion erityisavustus koronaviruksen (COVID-19) aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa (31.12.2021)
- Valtion erityisavustus lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi (31.1.2022)
- Kerhotoiminnan kehittäminen (31.12.2021)
- Tasa-arvoa edistävät toimenpiteet esi- ja perusopetuksessa (31.12.2021)
- Vieras kieli haltuun alkuopetuksessa (30.6.2021)
- Erityisavustus kunnille harrastamisen Suomen mallin pilotointiin (31.10.2021)
- Nurmijärven tutoropettajat- koulun pedagogiset kehittäjät (31.1.2022)
- Lukioden uudistamishanke 2019 (31.12.2021)
- Liikkuva opiskelu lukiolaisille (30.06.2022)
- Kuuma TVT-verkosto alueellisen tutortoiminnan kehittäjänä 2019 (31.7.2022)
- Kuuma-verkosto lukioden tutortoiminnan alueellisena kehittäjänä (30.6.2021)
- Lukukoordinaattorit lukemisen edistäjinä (31.7.2022)
- Valtion erityisavustus syksyn 2020 ylioppilastutkinnon lisäresurssitarpeiden korvaamiseen (31.3.2021)
- Valtionavustukset kielten tutoropettajatoiminnan kehittämiseen (31.7.2022)

Varhaiskasvatus

	Alkuperäinen TA 2021	Siitä muutos	TA+muut. 2021	TP 2021	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2020
Toimintatuotot	3 151 400	0	3 151 400	2 847 079	-304 321	-10 %	2 630 651
Toimintakulut	-34 037 369	-961 098	-34 998 467	-35 150 154	-151 687	0 %	-33 654 173
Toimintakate	-30 885 969	-961 098	-31 847 067	-32 303 075	-456 008	1 %	-31 023 522

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Varhaiskasvatuksen toimintakate oli vuoden 2021 lopussa 32 303 000 euroa, poikkeama oli 1 % ja ylitystä oli 456 000 euroa vielä lisätalousarvion jälkeenkin. Ylitys johtui suurimmaksi osaksi asiakasmaksu-uudistuksesta, jonka vuoksi asiakasmaksutulot alittuivat 241 000 euroa, mikä oli kuitenkin paljon vähemmän kuin, mitä alun perin laskettiin Kuntaliiton antamien ohjeiden perusteella. Asiakkaille annettiin maksuhyvityksiä lautakunnan tekemän päätöksen mukaisesti myös lasten karanteenipoissaoloista, mikä vaikutti tulojen kertymiseen. On huomioitava myös, että asiakasmaksu-uudistus vaikuttaa myös palvelusetelipäiväkotien maksuosuuteen niin, että kunnan osuus setelistä lisääntyy, kun vanhempien asiakasmaksun osuus laskee. Palvelusetelimenot ylittyivätkin viime vuonna runsaat 100000 euroa.

Toimintavuoden aikana jouduttiin lisäämään hoitopaikkoja Klaukkalassa Kuusitien kerhotiloihin ja Rajamäellä Toivojentielle, josta aiheutui lisää sekä henkilöstökustannuksia että ruokailukustannuksia. Tornitien päiväkotiin oli jo edellisvuoden loppupuolella lisätty yksi ryhmä enemmän kuin vanhassa Tornitien päiväkodissa oli. Aleksian lisälasku oli yli 70 000 euroa. Henkilöstömenot lisääntyivät uusien hoitopaikkojen avaamisen ja alkuluokkatoiminnan lisäresurssien takia yli 320 000 euroa. Alkuluokkatoiminta laajeni syksystä 2021 Harjulan, Klaukkalan, Lepsämän ja Maaniitun kouluihin. Lisähenkilöstöä palkattiin hoitopaikkojen lisäämisen takia 10 henkilöä.

Koronapandemia vaikeutti toimintaa jo toisena vuotena peräkkäin. Pandemian aikana on edelleen noudatettu tarkasti OPH:n, THL:n, HUS:n, Keusoten ja AVI:n ohjeistuksia lasten ja henkilökunnan turvallisuuden takaamiseksi. Vuoden aikana muutama päiväkotiryhmä on ollut karanteenissa ja sen vuoksi suljettuna. Lisäksi yksittäisiä lapsia ja henkilökuntaan on ollut karanteenissa.

Koska varhaiskasvatuksessa on viime aikoina ollut selkeästi vaikeuksia hoitopaikkojen riittävydessä, teimme yhteistyötä kaavoituksen ja tonttipuolen sekä muun ympäristötoimen kanssa ja tutkimme tarkoin eri taajamien tulevaisuuden hoitotarpeen. Päädyimme siihen, että Rajamäki tarvitsee ainakin yhden uuden päiväkodin, johon voidaan sijoittaa Isokallion päiväkodin lapset ja kausittainen "ylivuoto", jota Rajamäellä on jo monena vuotena esiintynyt. Uusi päiväkotirakentuu yksityisesti. Näin voimme lakkauttaa Nuuka-suunnitelman mukaisesti Isokallion päiväkodin. Lisäksi Rajamäelle tarvitaan Tornitien päiväkodin väliaikaisen rakennuksen tilalle korvaava päiväkotirakennus samankokoisena kuin päiväkotirakennus nykyisin on. Klaukkalaan tarvitaan myös tulevaisuudessa lisää hoitopaikkoja ja uusia päiväkotiteja, koska sinne on kaavoitettu uusia asuinalueita samoin kuin

Kirkonkyläänkin. Kirkonkylästä lakkautettiin Kirkonkylän päiväkotirakentaminen ja yksityinen Pilkkeen päiväkotirakentaminen vuonna 2023, koska alue on kaavoitettu kerrostalorakentamiselle. Nuuka-ohjelmasta voidaan toteuttaa Røykän omakotitalosta luopuminen 1.8.2022, kun ryhmä voi siirtyä Røykän päiväkotirakentamiseen alkuluokkatoiminnan siirtyessä koulun tiloihin.

NUUKA-ohjelmassa päätettiin myös, että lähivuosisien päiväkotirakentaminen tehdään yksityisesti. Kun tilanne näytti siltä, etteivät lapset mahdu nykyisiin tiloihin, päätettiin hankkia uutta tilaa Klaukkalaan Hoivatilojen kautta, jossa toimijana on Pilke-päiväkodit. Uudessa päiväkodissa on 7 ryhmätilaa ja yksikössä on tiedepainotteista toimintaa. Uusi tila valmistui käyttöön vuoden 2022 tammikuussa helpottaen tilannetta merkittävästi. Metsäpirtin päiväkotirakentaminen Klaukkalassa vaihtoi omistajaa ja aloitti toimintansa osittain ns. Kota-päiväkotina eli ulkopäiväkotina.

Lasten määrä ei ole kokonaisuudessaan kovin paljon lisääntynyt, mutta hoitoon hakeutuvat lapset ovat olleet suurimmaksi osaksi alle 3-vuotiaita, jotka vievät ryhmässä kaksi paikkaa. Lapsia on siirtynyt myös yksityisiin palvelusetelipäiväkoteihin ja osallistumisaste on kauttaaltaan hiukan lisääntynyt. Hoitopaikat, myös yksityiset olivat täynnä koko vuoden lukuun ottamatta kesäaika, jolloin vanhemmille tarjotaan mahdollisuutta kahteen maksuttomaan kuukauteen, jolloin lapset ovat kotihoidossa. Varhaiskasvatusta järjestetään myös kesällä päiväkotiluontoisesti.

Varhaiskasvatuksessa on viime vuosien aikana tapahtunut paljon muutoksia. Asiakasmaksulain 5 ja 8 pykälää muutettiin ja laki astui voimaan 1.8.2021. Laissa korotettiin perheiden tuloarvoja 31 prosenttia, mikä merkitsee Kuntaliiton arvioiden mukaan tulojen 26 % alenemaa vuoden 2019 tilinpäätöksen mukaisiin tuloihin. Meillä hoitomaksujen alentuminen oli vähäisempää kuin Kuntaliiton arvio.

Maksuttomasta kaksivuotisesta esiopetuksesta säädettiin kokeilulaki, jossa satunnaisotannalla valittiin kunnat, jotka osallistuvat kokeiluun tai kokeiluun verokkikuntana. Nurmijärvi pääsi mukaan tähän kokeiluun, mutta hyvin pienellä osallistujamäärällä. Tämä tarkoittaa sitä, että 5-vuotiaiden määrä lisääntyy hiukan varhaiskasvatuksessa ja tulot vähenevät, koska toiminta on esiopetuksen osalta maksutonta. Toimintavuodelta saimme opetus- ja kulttuuriministeriöltä tukea runsaat 50000 euroa kattamaan toiminnasta aiheutuvia kuluja ja asiakasmaksujen alentumista.

Varhaiskasvatuslain uudistamisen yhteydessä muutoksia tuli myös lain 6 §:ään henkilöstön mitoituksista poikkeamista. Lakiin lisätään uudet pykälät 57 a §, jossa säädetään henkilöstöön kuuluvan ilmoitusvelvollisuudesta, jotta lapsen

varhaiskasvatuksen toteuttamista koskevat epäkohdat tulisivat tietoon, ja 57 b §, jossa säädetään jatkotoimenpiteet ilmoittamisesta epäkohdista Aluehallintovirastoon ja Valviraan. Lait tulivat voimaan 1.8.2021. Tämä nosti myös jonkin verran henkilöstökuluja, koska sijainen tarvitaan käytännössä jokaiseen poissaoloon. Vuoden 2022 aikana valmistuu laki varhaiskasvatussuunnitelmaan lisättävästä kolmiportaisesta tuesta ja inklusiosta sekä tulee voimaan perhevapaaudistus, kummatkin astuvat voimaan 1.8.2022.

Sijaispula ja pätevien työntekijöiden saaminen työsuhteisiin on vaikeutunut merkittävästi myös Nurmijärvellä. Tilanne on vaikea koko valtakunnassa ja ristiriitaa aiheutuu uusien lakien noudattamisessa.

Esiopetusta ja varhaiskasvatusta koskevat hankkeet on lueteltu edellisessä omana selvityksenään. Merkittävimpiä varhaiskasvatusta koskevia hankkeita ovat lukemisen edistämisen ja liikkumisen edistämisen hankkeet sekä tasa-arvon edistämishanke.

Investointien toteutuminen

Investointihanke	Alkuperäinen TA 2021	Siitä muutos	TA+muut. 2021	TP 2021	Poikkeama	Poikkeama %
Metsolan päiväkotii, uudisrakennus, kalusto	0	-20 000	-20 000	-20 360	360	-2 %

Keskeisimmät perustiedot

PALVELU		TP 2021	TA 2021	TP2020	TP2019
KUNNALLINEN					
VARHAISKASVATUS					
Päiväkotihoido					
Yli 3-vuotiaat kokop.	kpl	1 393	1 278	1 294	1 278
Yli 3-vuotiaat osap.	kpl	112	156	100	156
Alle 3-vuotiaat kokop.	kpl	272	231	242	231
Alle 3-vuotiaat osap.	kpl	30	44	26	44
Asiakkaat yhteensä	kpl	1 807	1 709	1 662	1 709
Tuotot	€	2 617 481	2 717 124	2 363 667	2 717 124
Kulut	€	25 840 594	24 059 936	24 246 803	24 059 936
Netto	€	23 223 113	21 342 812	21 883 136	21 342 812
Kulut/asiakas	€	12 852	12 488	16 911	12 488
Perhepäivähoito					
	kpl	38	38	38	38
Tuotot	€	74 890	92 379	83 022	92 379
Kulut	€	511 773	573 016	508 901	573 016
Netto	€	436 883	480 637	425 879	480 637
Kulut/asiakas	€	11 497	12 648	11 207	12 648
Erittely					
Varhaiserityiskasvatus, kpl					
		272	208	230	208
Kulut	sis. edellisiin	1 685 295	1 560 601	1 632 865	1 560 601
Kulut/asiakas		6 196	7 502	7 099	7 502
Ympäri vuorokautinen					
varhaiskasvatus					
	kpl	95	95	95	95
Kulut	sis. edellisiin	1 571 812	1 486 737	1 350 648	1 486 737
Kulut/asiakas		16 545	15 650	13 073	15 650
tulot		83 769		108 711	
Esiopetus					
	kpl				
Ainoastaan esiopetus 4h	116	116	109	117	109
Esiopetus+täydentävä päiväh.	519	519	589		589
Kulut sis. edellisiin					
	519 sis, edell.				
Avoin toiminta					
Kerhot		106	143	116	143
Avoin päiväkotitoiminta	henkilöstö	kiinni alkuvuoden	40	kiinni 16.3. alk.	40
Leikki puistotoiminta	päiväkodeissa	kiinni alkuvuoden	30	kiinni 16.3. alk.	30
Asiakkaat yhteensä		106	219	116	219
Kulut netto		541 960	701 745	661 087	701 745
Kulut/asiakas		5 112	3 204	5 440	3 204
Kunnallinen varhaiskasvatus yhteensä					
Asiakkaat	kpl	2 067	2 075	1 933	2 075
Tuotot	€	2 682 371	3 051 375	2 630 651	3 051 375
Kulut	€	26 352 367	27 494 613	27 507 515	27 494 613
Netto	€	23 669 996	24 443 238	24 876 864	24 443 238
Kulut/asiakas	€	11 451	11 780	12 869	11 780

PALVELU		TP 2021	TA 2021	TP2020	TP2019
YKSITYINEN VARHAISKASVATUS					
Yksityisen hoidon tuki ja sen kuntalisä					
Yksityisen hoidon tuki	kpl	82	76	74	76
Kuntalisä	kpl	82	76	74	76
Yhteensä	kpl	82	76	74	76
Kulut	€	458 978	435 032	438 424	435 032
Bruttokulut/asiakas	€	5 597	5 724	5 924	5 724
Palveluseteli	kpl	423	412	394	412
Tuotot	€	0	0	0	0
Kulut	€	3 205 134	2 932 893	2 890 215	2 932 893
Kulut/asiakas	€	7 577	7 119	7 336	7 119
Kotihoito					
Kotihoidon tuki					
Perheet	kpl	566	556	573	556
Lapset	kpl	788	822	794	822
Kotihoidon tuen kuntalisä	kpl	244	241	253	241
Kulut yhteensä	€	2 701 367	2 785 094	2 829 941	2 785 094
Tuotot	€	0	0	0	0
Kulut/asiakas	€	3 428	3 388	3 564	3 388
Yksityinen varhaiskasvatus ja kotihoito					
Asiakkaat	kpl	1 293	1 310	1 262	1 310
Kulut	€	6 365 479	6 168 507	6 158 580	6 168 507
Kulut/asiakas	€	4 923	4 709	4 880	4 709
Nurmijärven varhaiskasvatus yhteensä					
kunnallinen ja yksityinen palvelutuotanto					
Asiakkaat	kpl	3 360	3 309	3 195	3 309
Tuotot	€	2 847 078	3 051 375	2 630 651	3 051 375
Kulut	kaikki kulut	35 150 150	33 663 120	33 674 098	33 663 120
Netto	€	32 303 072	30 611 745	31 043 447	30 611 745
Kulut/asiakas	€	9 614	9 251	9 716	9 251

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

	Alkuperäinen TA 2021	Siitä muutos	TA+muut. 2021	TP 2021	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2020
Toimintatuotot	212 750	0	212 750	163 469	-49 281	-23 %	154 309
Toimintakulut	-3 277 468	-2 712	-3 280 180	-3 195 059	85 121	-3 %	-3 004 041
Toimintakate	-3 064 718	-2 712	-3 067 430	-3 031 590	35 840	-1 %	-2 849 731

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen määrärahasta jäi käyttämättä 35 840 euroa, ja talousarvion toteumasprosentti oli 98,8. Tulosityksiköistä kirjasto ylitti annetun talousarvion toteumasprosentin ollessa 103 prosenttia. Ylitys saatiin

kuitenkin katettua tulosalueen sisällä, sillä kulttuuripalveluissa jäi määrärahoja käyttämättä 42 000 euroa ja museolla 9 200 euroa. Kirjaston määrärahoista maksettiin pääkirjaston peruskorjaukseen ja kirjaston väistötiloihin muuttoon liittyviä

käyttäjälle tulleita budjetoimattomia kuluja kuten irtokalustesuunnittelu sekä muutto- ja kaluston purkamiskustannuksia noin 75 000 euron edestä. Tulosalueen tuotoista toteutui 76,8 prosenttia. Tuotoissa näkyvät myös valtiolta saadut hankeavustukset. Lippu- ja pääsymaksutuotoista toteutui noin 53 prosenttia ja kirjaston maksutuotoista noin 77 prosenttia. Koronapandemian aiheuttamat rajoitukset vaikuttivat laajasti koko tulosalueen toimintaan.

Pääkirjaston peruskorjauksen rakennusvaihe käynnistyi elokuussa. Kirjasto suljettiin juhannukselta kuudeksi viikoksi. Tänä aikana pääkirjasto tyhjennettiin, ja uusi väliaikainen kirjasto pystytettiin ns. Teboilin tilaan. Väliaikainen kirjasto saatiin avattua asiakkaille kaksi viikkoa arvioitua aiemmin, 9.8. Kirjaston työntekijöiden toimistotilat sekä kirjavarasto muutettiin Ompulinnaan. Suurin osa aineistosta pakattiin pitkäaikaisvarastoon odottamaan peruskorjatun kirjaston avautumista. Kaiken kaikkiaan kirjastolla pakattiin aineistoa noin 1 300 hyllymetriä ja kirjahyllyjä, joista osa siirrettiin väistötiloihin, purettiin saman verran. Vuoden aikana poistettiin myös suuri määrä vanhentunutta aineistoa.

Koronarajoitukset vaikuttivat kirjaston toimintaan pitkän vuotta. Kirjastot saivat alkuvuoden aina huhtikuun loppuun asti palvella vain itsepalveluna eli asiakkaat saivat noutaa ennakkoon varaamansa aineiston rajatulta alueelta. Asiakkaat eivät päässeet kirjastosalin valitsemaan itse aineistoa. Kirjasto palveli myös keräämällä valmiita kirjakasseja asiakkaiden toiveiden pohjalta. Kirjastoauto ei saanut kiertää lainkaan tammi-huhtikuussa, ja senkin jälkeen autossa jouduttiin rajoittamaan asiakasmääriä. Kirjastossa järjestettäviä tapahtumia peruttiin tai niitä sai järjestää vain rajoitetulle yleisömäärälle. Koronarajoituksista huolimatta koululaisten Kulttuuripolku pystyttiin toteuttamaan normaaliin tapaan ja myös kirjavinkkauksia pidettiin vuoden aikana 130.

Vuoden 2021 aikana suunniteltiin uuden verkkokirjaston käyttöönotto. Ratamo-kirjastojen Finna-verkkokirjasto avattiin asiakkaille tammikuussa. Näin sekä Nurmijärven kirjaston että museon kokoelmat löytyvät Finnasta. Ratamo- ja Kirkes-kirjastokimppojen yhteistyön kehittämistä vietiin eteenpäin Rakas-hankkeessa, ja Keudan kanssa toteutettavan hankkeen kautta jatkettiin ammattiin opiskelevien nuorten luku- ja medialukutaidon vahvistamista. Ratamo-kirjastot sai valtiolta syksyllä demokratia-avustuksen, jota myönnettiin kirjastojen toiminnan kehittämiseen kansalaisten ja päättäjien vuoropuhelun foorumeina.

Koronasta aiheutuneet rajoitukset vaikuttivat monella tavalla museon toimintaan. Kevään Taaborin toimintapäivät jouduttiin perumaan jo toisena vuonna peräkkäin ja 8. luokkalaisten Kulttuuripolun ohjelma järjestettiin supistetusti etänä. Rajoitusten vuoksi vaihtuvia näyttelyitä ei pystytty toteuttamaan suunnitellusti ja museoissa oli koko kesän voimassa kävijämäärärajoitukset. Rajoitusten vuoksi museoiden kokonaiskävijämäärät olivat normaalivuotta huomattavasti pienemmät, mutta nousivat selvästi vuoteen 2020 verrattuna.

Koronan tuomat rajoitukset toivat mukanaan myös uusia toimintatapoja. Yksi esimerkki ovat Tehdas- ja alkoholimuseo

Rajamäen Ryypin sisällöistä tehdyt viisi videota: Rajamäen Ryypin esittäjä: Tarinoita tehtaasta.

Taaborinvuoren museoiden näyttelyuudistus käynnistyi. Seppälän vilja-aittaan tehtiin uusi näyttely ja puusuutarin mökissä sisäpintojen restaurointi. Rakennukseen valmistuu 2022 lapsille suunnattu toiminnallinen museonäyttely, jossa voi leikkiä kautta oppia ja oivaltaa entisaikojen arkielämää.

Nurmijärven museo oli mukana Keski-Uudenmaan museoiden avustusrahoitteisessa (Museoviraston innovatiiviset hankkeet) Kuvaa uusiksi - Jälleenkuvausta kotikulmilla –hankkeessa. Hanke jatkuu 2022.

Koronarajoitukset vaikuttivat kulttuuripalveluiden toimintaan koko vuoden ajan. Tapahtumia jouduttiin perumaan ja siirtämään, ja niitä piti toteuttaa supistetulla yleisökapasiteetilla. Joitakin tapahtumia myös korvattiin virtuaalisella sisällöllä. Esimerkiksi kulttuuripolun tapahtumat toteutettiin striimattuna, ikäihmisten kevätkauden tapahtumat korvattiin Aleksis Kiven kodista videoidulla konsertilla ja Aleksis Kiven patsaan lakitus korvattiin videolla.

Monikkosali oli suljettuna osan vuodesta ja Taaborinvuoren tapahtumakesää varjostivat pitkään jatkuneet yleisökapasiteettiin kohdistuneet rajoitukset ja suositukset. Alkukesän tapahtumat peruttiin, mutta heinä-elokuun tapahtumat järjestettiin suunnitellun aikataulun mukaisesti. Rajoitusten vuoksi yleisöä otettiin tapahtumiin ainoastaan istumapaikoille, ja niistäkin oli käytössä vain puolet. Kulttuuripalvelut järjesti Taaborinvuorella kaksi konserttia alle 50 % yleisökapasiteetilla, millä oli vaikutusta lipputuloihin. Myös alueen vuokratuotot olivat kapasiteettirajoitusten vuoksi normaalia pienemmät. Kun sisätiloihin kohdistuneet rajoitukset höllentyivät syksyllä, Monikkosalissa saatiin järjestettyä tapahtumia, mutta epävarma terveyturvallisuustilanne näkyi normaalia pienempänä yleisömääränä ja lipputulona.

Pääkirjaston peruskorjaus vaikutti kulttuuripalveluiden toimintaan kahdella tavalla. Galleria Ville suljettiin kesäkuun lopussa ja kulttuuripalveluiden järjestämä näyttelytoiminta keskeytettiin peruskorjauksen valmistumiseen saakka. Lisäksi kulttuuripalvelut pakkasi ja muutti väliaikaisiin varastotiloihin kirjastossa olleet lähes 200 kunnan taidekokoelmaan ja Aleksis Kivi –kokoelmaan kuuluvaa taideteosta. Jotkut teoksista konservoitiin siirron yhteydessä ja työtä jatketaan tarpeen mukaan vuonna 2022.

Kulttuuripalvelut oli mukana Nurmijärven kunnan hallinnoimassa ja valtioneuvoston avustuksella toteutetussa "Älykäs asiointi ja osallistuminen" - digihankkeessa kehittämässä avustusten digitaalisia hakulomakkeita, ja pilotoi loppuvuodesta uusitun lomakkeen käyttämisen. Tuusulan kunnan kulttuuripalveluiden kanssa aloitettiin yhteistyö Aleksis Kiven kuoleman 150-vuotismerkkipäivän valmistelemiseksi.

Koronarajoitukset vaikuttivat edelleen yhdistysten ja muiden kulttuuriavustusta hakevien toimintaan ja myönnettyjä kulttuuriavustuksia jäi toiminnan peruuntumisen vuoksi käyttämättä.

Investointien toteutuminen

Taaborinvuoren tapahtuma-alueen sosiaalitala valmistui heinäkuussa.

Pääkirjaston peruskorjaus käynnistettiin elokuussa.

Keskeisimmät perustiedot

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala kirjasto- ja kulttuuripalvelut						
PALVELU	MITTARI		TP 2021	TA 2021	TP 2020	TP2019
Kulttuuripalvelut						
	Erillisavustukset	kpl	1	1	2	2
	Erillisavustukset	€	36200	36 200	63 050	61 050
	Myönnetyt kohdeavustukset	kpl	24	30	14	24
	Jaetut kohdeavustukset	€	33180	47 000	22 700	43 490
	Avustusmeno	€/kohde	1843	1 500	1 621	1 812
	Avustuspäärahä	€/asukas	1,57	1,94	2,46	2,66
	Kulttuuritapahtumat	kpl	25	45	32	58
	Kävijämäärä	kpl	10554	22 000	11 948	12 753
	€/kävijä	€	30,86	22,13	17,5	27,82
	Näyttelyt	kpl	1	10	7	7
	Kävijämäärä	kpl	242	10 000	5087	8 975
	Taidekokeilma	kpl	774	573	768	782
Kulttuuripalvelut yhteensä	Kulttuuripalvelut	€/asukas	7,5	11,33	7,2	11,40
	Tuottojen osuus kuluista	%	15,72	19,7	18	17,4
	Tuotot	€	52397	95 900	67 781	95 917
	Kulut	€	385 619	487 013	384 441	468 438
	Netto	€	333 222	391 113	316 660	372 521
Museot	Museokäynnit	kpl	7496	14 500	5800	15 723
	€/käynti		43	25,56	53	22,53
	Aukiolotunnit vuodessa		1168	1 900	1264	2 104
	Kävijät/aukiolotunti		6	7	5	7
	Näyttelyt	kpl	4	5	4	5
	Tallenteiden määrä	kpl	32500	29 200	30000	26500
	Kulttuuriperintöopetuskerrat, koulut ja päiväkodit	h	50	90	64	102
	Osallistujat/opetuskerta	kpl	23	21	1397	23
	Tapahtumat	kpl	10	10	8	11
	Tapahtumien osallistujat	kpl	183	2 500	1157	2051
Museot yhteensä	Museot	€/asukas	7,47	8,62	6,76	8,24
	Tuottojen osuus kuluista	%	5,4	8,5	5,6	6,8
	Tuotot	€	18797	31 600	17 778	32 914
	Kulut	€	348341	370 667	313 168	354 177
	Netto	€	329544	339 067	295 390	321 262
Kirjasto	Lainat	kpl	493 855	650 000	550500	671920
	€/laina		4,61	3,57	4	3,35
	Aukiolotunnit vuodessa	h	7 657	8 770	6925	8814
	€/h		297,25	264,67	318,74	255,48
	Käynnit	kpl	175 826	340 000	229984	347880
	€/käynti		13,44	6,83	9,6	6,47
	Tapahtumat	kpl	89	110	133	106
	Tapahtumien kävijämäärät	kpl	2 565	3 500	2934	4453
	Kirjastonkäytönopetus ja kirjavinkaukset	kpl	200	140	51	195
	Osallistujat	kpl	3 469	3 000	654	3820
	Kirjastoaineistokulut	€	241 557	275 950	255 666	275 934
	€/asukas		5,47	6,42	5,85	6,42
Kirjastopalvelut yhteensä	Kirjastot	€/asukas	51,58	53,99	50,55	52,38
	Tuottojen osuus kuluista	%	3,7	3,3	2,6	4,7
	Tuotot	€	87 271	77 250	57 606	106 846
	Kulut	€	2 363 280	2 321 098	2 207 304	2 251 759
	Netto	€	2 276 008	2 243 848	2 149 698	2 144 913

Nuorisopalvelut

	Alkuperäinen TA 2021	Siitä muutos	TA+muut. 2021	TP 2021	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2020
Toimintatuotot	585 750	0	585 750	566 169	-19 581	-3 %	473 151
Toimintakulut	-2 868 666	-26 627	-2 895 293	-2 581 988	313 305	-11 %	-2 728 981
Toimintakate	-2 282 916	-26 627	-2 309 543	-2 015 820	293 723	-13 %	-2 255 830

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Nuorisopalveluiden toimintakate alittui 294 000 euroa käyttöprosentin ollessa 87,3. Kulujen toteumaprosentti oli 89,2 % ja toimintatuottojen 97 %. Toimintatuotot eivät toteutuneet tilojen vuokrauksen ja tapahtumiin osallistumisen osalta.

Koronapandemia vaikutti jo toisena vuotena peräkkäin merkittävästi nuorisotyöhön. Klaukkalassa aloitetun yhteisöllisyysuhankeen toteuttamista jouduttiin jo toisen kerran siirtämään. Nyt vuoden 2022 syksyyn.

Nuorisopalveluissa aloitti marraskuussa kaksi määräaikaista koulunuorisotyöntekijää, joiden toimipisteinä ovat Isoniitun ja Urheilupuiston koulut. Koulunuorisotyön tarkoituksena on yhteisökehittämistä hyödyntämällä tukea kouluyhteisöä. Yhteistyössä oppilaiden, opettajien ja muun koulun henkilökunnan sekä nuorisotyön kanssa pyritään löytämään ratkaisuja yhteisön näkökulmasta tärkeisiin ja ajankohtaisiin asioihin ja haasteisiin niin koulutyössä kuin vapaa-ajalla.

Nuorisotilat olivat auki osan vuotta. Tiloissa toimittiin terveysturvallisesti. Kävijämäärät laskivat, koska nuorisotiloissa sai olla 10 ennakoon ilmoittautunutta nuorta kerrallaan. Myös maskinkäytön suositus nuorisotiloissa vähensi kävijämääriä. Ketterästi verkkoon siirrettyä nuorisotyötä jatkettiin, mutta pienemällä panostuksella kuin edellisellä vuonna. Nuoria tavoiteltiin sosiaalisen median eri kanavissa pelitoiminnan, nettikertsin ja Instagram livejen kautta. Nuorisotilat järjestivät 2–4 kertaa viikossa toimintaa sosiaalisen median eri kanavissa. Työ sosiaalisessa mediassa ei kuitenkaan korvaa lasten ja nuorten aitoja kohtaamisia. Nuorisotyöntekijät jalkautuivat nuorten kohtaamispaikoille. Koulun päätöspäivänä ja marraskuussa nuorten pariin jalkauduttiin yhdessä Itä-Uudenmaan poliisin kanssa.

Nuorisotyöntekijöiden keskuudessa on herännyt huoli nuorten pahoinvoinnin lisääntymisestä, joka ilmenee mm häiriökäyttäytymisenä, kotiin jäämisellä, harrastusten loppumisella, kohtaamisten vähentymisellä.

Työpajalla ja etsivässä nuorisotyössä työskenneltiin lähityössä. Etsivien nuorisotyöntekijöiden asiakkuuksien määrät kasvoivat

220 asiakkaasta 291 asiakkaaseen. Lisäksi asiakkuudet pitkittyivät ja etsivät nuorisotyöntekijät joutuivat kannattelemaan nuoria, koska muihin palveluihin pääseminen vaikeutui.

Nuorten työpajatoimintaan otettiin vähemmän nuoria, jotta pystyttiin toimimaan terveysturvallisesti. Rajoitusten vuoksi nuorilla oli vaikeuksia päästä työharjoitteluun ja kuntouttavaan työtoimintaan.

Hiihtolomalla järjestettiin Märkiössä kaikenikäisille avoimet hanget –tapahtuma, jossa oli 200 osallistujaa. Toukokuussa järjestettiin koululuokille Märkiön toimintapäivät, johon osallistui 550 oppilasta. Kesäleirit järjestettiin pienimmällä osallistujamäärällä. Lapsille ja nuorille järjestettiin kesäkuussa neljässä nuorisotilassa suuren suosion saavuttanutta maksutonta avointa toimintaa.

Koulujen kanssa tehtävää yhteistyötä jatkettiin järjestämällä 7-luokan ryhmäytyksiä, päihdepäiviä yläkouluille, Kantti Kestää -toiminta 6-luokkalaisille, koulukahviloita yläkouluilla ja kaverikerhoja.

Koululaisten iltapäiväkerhoissa oli laskentapäivänä 20.9 yhteensä 388 lasta, joista kunnan järjestämän toiminnan piirissä 127 ja palveluntuottajien järjestämässä toiminnassa 261.

Nuorisovaltuusto aloitti kaksivuotisen toimintakautensa elokuun alussa. Nuorisovaltuusto valittiin sopuvaaleilla, koska hakijoita oli lähes yhtä paljon kuin paikkoja.

Monikkosalin toiminta keskeytettiin kevään ajaksi, mutta jatkui syksyllä rajoitetuilla asiakaspaikkamäärillä. Salia käytettiin myös erilaisten striimauksien toteuttamiseen. Monikon kahviossa myytiin kevyttä lounasta joko paikana päällä syötäväksi tai mukaan otettavaksi.

Monikkosalin ja nuorisotilojen vuokrauksen väheneminen vaikutti vuokratuottojen alenemiseen. Tuotot vähenivät myös leirien osallistumismaksuissa.

Keskeisimmät perustiedot

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala nuorisopalvelut						
PALVELU	MITTARI		TP 2021	TA 2021	TP 2020	TP 2019
Järjestöjen nuorisotoiminta	Avustettuja järjestöjä	kpl	11	13	12	13
	Kulut	€	30 400	34 500	34 500	30 364
Erityisnuorisotyö	Kulut	€	66290	59590	48 268	49 730
Aamu- ja iltapäivätoiminta	Asiakkaat, kunnan omatoiminta	kpl	125	125	122	117
		€/käynti	5,87	7,1	7,21	7,6
	Avustukset	€	179445	180 000	179 065	186 000
	Per lapsi	€	698	680	673	659
Nuorison työllistäminen	Työllistettyjen määrä (palkkatuki/harjoittelu)	kpl	17/39	15/70	50	16/71
	Tuotot	€	318 498	306 950	195 600	236 486
	Kulut	€	558 965	569 190	466 000	490 966
	Netto	€	240 467	262 240	270 400	236 486
Etsivänuorisotyö	Asiakkaiden määrä	kpl	291	220	187	190
	Tuotot/avustus	€	90 000	77 500	90 000	55 000
	Kulut	€	145 077	122 317	134 200	84 762
	Netto	€	55 077	44 817	44 200	29 762
Nuorten kesätyöllistäminen	Palkattavien määrä	kpl	26	26	77	83
	Kunnan oma/€		10 400	10 400	20 100	50 400
	Setelien lukumäärä	kpl	102	120	172	231
	Setelien määrä/€		330	330	330	330
Monikkosali	Tilaisuuksien määrä	kpl	130	220	122	240
	Kävijöiden määrä	kpl	6742	31 000	4 734	27 413
	Tuotot	€	42 241	80 000	40 820	80 386
	Kulut	€	459 746	490 707	620 069	648 605
	Netto	€	417 505	410 707	579 243	568 219
Nuorisopalvelut yhteensä	Tuotot	€	566 168	585 750	473 151	613 619
	Kulut	€	2 581 988	2 818 666	2 728 604	2 915 878
	Tuotot % kuluista	%	22 %	21	17	21
	Toimintakate	€	2 015 819	2 232 916	2 255 453	2 302 259

Liikuntapalvelut

	Alkuperäinen TA 2021	Siitä muutos	TA+muut. 2021	TP 2021	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2020
Toimintatuotot	140 000	0	140 000	76 833	-63 167	-45 %	97 977
Toimintakulut	-857 590	-422	-858 012	-763 294	94 718	-11 %	-784 614
Toimintakate	-717 590	-422	-718 012	-686 461	31 551	-4 %	-686 636

Olenaiset tapahtumat tilikaudella

Liikuntapalveluiden toimintakateen toteuma oli 93,7 % vuonna 2021. Toimintakate alittui noin 30 000 euroa. Tulotavoite alittui noin 24 000 euroa. Menot alittuivat noin 19 000 euroa. Keskeisimmät syyt tulotavoitteen alittumiselle oli koronapandemian aiheuttama ohjatun toiminnan keskeytyminen kevätkaudella 2021 sekä liikuntasalien sulkeutuminen. Myös asiantuntijapalveluiden ja toimitilavuokrien väheneminen vaikuttivat toimintakulujen alittumiseen.

Korona vaikutti merkittävästi liikuntapalveluiden toimintaan vuoden 2021. Kevätkaudella 2021 liikuntapalveluiden henkilöstöä oli korvaavissa työtehtävissä varhaiskasvatuksessa ns. Päiväkotihelpeinä aktivoimassa lasten päiviä eri liikunnallisilla keinoilla. Perusliikuntatoimintaa vietiin, terveysturvallisuussyistä, ulkosalle esim. Parveke- ja puistojuoppien muodossa. Kesäajasta eteenpäin syyskauden ja loppuvuoden järjestetty ohjattu toiminta jouduttiin

toteuttamaan hieman supistetusti rajatuilla osallistujamäärillä, mikä vaikutti tuntien ryhmäkokoisiin.

Vuoden aikana tuotettiin monipuolisia, liikuntaan aktivoivia sisältöjä eri sosiaalisen median kanaviin. Sosiaalisen median sisältö painottui esittelemään kunnassa olevia ulkoliikuntapaikkoja ja erilaisia mahdollisuuksia ja ideoita niiden hyödyntämiseen eri vuodenaikoina. Liikuntapalvelut toteuttivat myös sosiaalisen median välityksellä erilaisia haasteita ja kilpailuja, kuten Myllykosken tehtäväradat, joilla pyrittiin aktivoimaan kuntalaisten liikkumista ja ulkoilua joko yksin tai yhdessä esimerkiksi perheen kanssa. Haasteet ja sosiaalisen median sisällöt myös muistuttivat kunnassa olevista, monipuolisista ulkoilualueista ja -paikoista.

Kunta pääsi vuoden aikana mukaan kansalliseen, Ikäinstituutin Voimaa vanhuuteen-ohjelmaan, jossa pääpaino on mm. kunnan ja yhdistyssektorin yhteistyön kehittämisessä. Hanke on kolmivuotinen ja sen toteuttamiseksi laaditaan,

yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, toimintasuunnitelma, joka mm. auttaa hankkeen toteutuksessa, ohjaamisessa ja seuraamisessa. Hankkeessa toteutettiin, marraskuussa 2021 Liikuntaraati, jossa osallistujilta kerättiin ideoita ikääntyneiden liikkumisen edistämiseksi.

Ikääntyneiden kuntalaisten hyvinvoinnin tukemiseksi laadittiin, erillisen työryhmän toimesta ja yhteistyössä eri paikallisyhdistysten, seurakunnan, yritysten ja Keusoten kanssa, ikääntyneiden palveluopas, johon on koottu monipuolisesti ikäihmisten hyvinvointia tukevia palveluita kunnan alueelta. Painettua palveluopasta on saatavissa mm. kunnan kirjastoista ja apteekeista. Sähköinen palveluopas on ladattavissa sekä tulostettavissa kunnan sivuilta.

Investointien toteutuminen

Investointihanke	Alkuperäinen TA 2021	Siitä muutos	TA+muut. 2021	TP 2021	Poikkeama	Poikkeama %
Kehonkoostumusmittari	-14 000	0	-14 000	-15 200	1 200	-9 %

Keskeisimmät perustiedot

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala liikuntapalvelut						
PALVELU	MITTARI		TP 2021	TA 2021	TP 2020	TP2019
Ohjattuja tunteja	Ryhmiä	kpl	80	98	84	84
	Ohjaukset vuodessa	kpl	764	2 548	833	2 450
	Osallistumisia yhteensä		5953	22 933	10 016	20 967
	Osallistumisia ka./ryhmä		8	9	7	9
	Keskiarvo €/osanottaja/netto	€	39	12	19	12
	Menot yhteensä	€	266 237	279 780	199 424	246 384
	Tuotot	€	30 019	66 000	39 720	58 812
	Netto	€	236 218	213 780	159 704	187 572
Seura- ja järjestötoiminta	Avustetut seurat	kpl	35	40	34	37
	Haettu avustus	€	278 063		293 491	373 410
	Myönnetty avustukset	€	218 000	215 000	218 000	210 000
	Avustus ka. €/seura	€	6 228	5 375	6 411	5 250
	Avustus ka. % seurojen menoista	%				0
	Avustuspääräraha €/asukas	€	4,9	5,00 €	4,99 €	4,92 €
Liikuntapalvelut yhteensä	Kulut	€	750 561	857 590	784 323	839 201
	Tuotot	€	26 698	140 000	97 977	146 043
	Menot €/asukas	€	17	20,0	17,9	19,7
	Tuottojen osuus kuluista	%	3,50 %	16 %	12 %	17 %
	Netto	€	723 863	717 590	686 345	693 158
Koulujen liikuntasalit	Liikuntasaleja	kpl	24	24	24	24
	Myönnetty vuorot tuntia/vuosi	h	17 365	21 188	19 109	26 499
	Maksullisia vuoroja tuntia vuosi	h	3 980	7 049	6 167	7 856
	Maksuttomia vuoroja tuntia vuosi	h	13 334	14 139	12 942	18 643
	Liikuntapalveluiden menot	€	222 007	218 060	206 139	245 970
	Liikuntapalveluiden tulot	€	46 211	80 000	56 800	86 192
	Netto	€	175 796	138 060	149 339	159 778

Hyvinvointipalvelut

	Alkuperäinen TA 2021	Siitä muutos	TA+muut. 2021	TP 2021	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2020
Toimintatuotot	271 300	0	271 300	124 997	-146 303	-54 %	298 205
Toimintakulut	-1 695 714	-23 808	-1 719 522	-1 579 590	139 932	-8 %	-1 639 897
Toimintakate	-1 424 414	-23 808	-1 448 222	-1 454 594	-6 372	0 %	-1 341 692

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Hyvinvointipalvelujen toimintakate ylittyi 6 372 euroa. Tulot alittuivat 146 000 euroa johtuen laskennallisten kuntakorvausten pienenemisestä johtuen. Kuluissa alittuivat

140 000 euroa. Henkilöstökuluissa syntyi säästöä johtuen psykologien rekrytointihaasteista.

Kasvun ja oppimisen tukipalvelut

Koronaepidemiasta huolimatta yksikön varhaiskasvatus- ja koulupsykologipalveluja sekä koulukuraattori- ja lukiotsempparipalveluja on tarjottu lapsille, nuorille ja perheille lähipalveluina terveysturvallisuus huomioiden. Palveluvalikossa ovat olleet edelleen myös etäpalaverit ja -vastaanotot niitä toivoneille.

Keväällä 2021 toistettiin lukuvuoden alussa toteutettu hyvinvointikysely perusopetuksen 2–9-luokkien oppilaille. Kyselyn tarkoituksena oli opetushallituksen ohjeistuksen mukaisesti selvittää oppilaiden hyvinvointia ja mahdollista tuen tarvetta koronaepidemian aikana. Kyselyn tulokset olivat linjassa syksyn kyselyn kanssa, joltain osin jopa paremmat. Kyselyssä kartoitetut oppilaiden toiveet keskustelutuesta olivat myös vähentyneet lukuvuoden aikana.

Koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi myönnettyä valtion erityisavustusta on käytetty 12/2020 alkaen Nurmijärven lukion psykososiaalisen tuen erityisohjaajan eli lukiotsempparin palkkakustannuksiin. Lukiotsemppari on tarjonnut tukea nuorille erityisesti tunne-elämän haasteissa. Lasten ja nuorten ahdistuneisuus ja masentuneisuus näkyvät edelleen myös koulupsykologeille ja koulukuraattoreille hakeutumisen ja ohjautumisen yleisimpien tulosten joukossa.

Kotoutumispalvelut

Kotoutumispalvelussa annettiin asiakkuuteen pohjautuvaa kotouttavaa palvelua kansainvälistä suojelua saaville henkilöille, sekä yleistä matalan kynnyksen palveluohjausta kaikille kunnan maahanmuuttajille, maahantuloperusteesta riippumatta. Kotoutumispalvelussa tehtiin sekä etä- että läsnäoloneuvontaa koko vuoden ajan, sisältäen myös kotikäyntejä, terveysturvallisuus huomioiden. Korvausten piirissä oli keskimäärin 30 asiakasta. Monikielistä ja monikanavaista koronatiedotusta tehtiin läpi vuoden, sisältäen rokotuksiin hakeutumisen tukea. Yhteistyötä Keusoten sosiaalityön kanssa tiivistettiin ja määriteltiin työnjakoa asiakastyön rajapinnassa. Myös seudullinen kotoutumispalvelujen välinen yhteistyö ja palvelujen yhdenmukainen kehittäminen tiivistyi Nurmijärven, Tuusulan, Mäntsälän, Hyvinkään ja Järvenpään kesken.

Nurmijärvi osallistui Työ- ja elinkeinoministeriön rahoittamaan Keski-Uudenmaan TNO-palvelun (tieto- neuvonta- ja ohjaus) selvityshankkeeseen, joka päättyi elokuussa 2021. Kunta jatkoi

Psykologien rekrytointivaikkeudet jatkuivat vuonna 2021 siitä huolimatta, että rekrytoinnin tueksi tehty video psykologipalveluista sai paljon kiitosta. Palveluvajeen paikkaamiseksi yksikössä on hyödynnetty useiden psykologiopiskelijoiden työpanosta sekä ostopalveluja. Psykologiresurssien puute näkyi huoltajien vastauksissa 11/2021 toteutetussa asiakaskyselyssä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi kunnalle erityisavustusta oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistamiseen. Avustus liittyy oppilas- ja opiskelijahuoltolain muutokseen, jonka myötä kuraattorimitoitus tulee olla 1.1.2022 alkaen 670 oppilasta tai opiskelijaa/kuraattori. Koulupsykologien osalta mitoitus astuu voimaan 1.8.2023 ja se tulee olemaan 780 oppilasta tai opiskelijaa/psykologi. Erityisavustuksen turvin kuntaan palkattiin kaksi uutta koulukuraattoria.

Eduskunnan kesäkuussa 2021 tekemän päätöksen myötä opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut siirtyvät 1.1.2023 alkaen perustettaville hyvinvointialueille. Kasvun ja oppimisen tukipalveluiden yksikkö osallistuu muutoksen valmisteluun.

heti syyskuussa alkaneessa jatkohankkeessa, jossa kehitetään seudullista maahanmuuttajien matalan kynnyksen neuvontapalvelua, yhdenmukaistetaan käytäntöjä, luodaan uusia palvelualustoja ja järjestetään infotilaisuuksia vieraskieliselle väestölle.

Kieli- ja kotoutumiskoulutusten tilanne vaihteli läsnäolokoulutuksien ja etäkoulutuksien välillä. Vuonna 2019 saapunut pakolaisryhmä osallistui etäopetuksena Pakolaisapury:n järjestämään kulttuuriorientaatiokoulutuskokonaisuuteen, sekä sininauhasäätiön asumisvalmennuskurssille. Nurmijärvi oli myös mukana tuottamassa Sininauhasäätiön asumisen ja sosiaaliturvan sanastohankkeen monikielisiä materiaaleja. Ne julkaistiin valtakunnalliseen käyttöön.

Nurmijärvellä toiminut kolmannen sektorin kotoutumista edistävä verkosto laati kuvauksen toiminnastaan ja se nimettiin Nurmijärven kotoutumisen kumppanuusverkostoksi.

Kuvaus löytyy kunnan Internet-sivuilta. Uusia terveysturvallisia toimintamalleja luotiin, mm. kesällä toteutettiin palstaviljelytoimintaa usean eri toimijan yhteistyönä ja siihen osallistui nykyisiä ja entisiä asiakkaita. Kotoutumispalvelut otti myös osaa vapaaehtoistyön koulutuskokonaisuuteen syksyllä 2021, monikulttuurisen työn mahdollisuudet- illasta ilmoitautui uusia vapaaehtoisia mukaan mm. ystävä- ja kielikerhotoimintaan.

Hyvinvoinnin edistäminen

Kuntien tehtävänä on ollut edistää kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta myös koronaepidemian aikana. Erityisen tärkeää on ollut tukea haavoittuvassa asemassa olevien kuntalaisten hyvinvointia ja vastata heidän avuntarpeeseensa. Keväällä organisoitiin uudestaan kunnan työntekijöiden kanssa soittokierros 80 – vuotiaille ja sitä vanhemmille kuntalaisille kartoittaen heidän hyvinvointinsa tilaa. Soittojen avulla tavoitettiin 682 ikäihmistä. Soittojen perusteella tehtiin 19 palvelutarpeen arviointipyyntöä. Soittojen ja kysymyksiä perusteella yksinäisyyttä kokevat ikäihmiset ohjattiin seurakunnan vapaaehtoisten avulla toteutettavaan soittorinkiin, jossa ikäihmiselle soitetaan säännöllisesti yhteisesti sovittuna aikana. Soittoringissä on noin 60–80 ikäihmistä.

Hyvinvointia ja terveyttä edistävä viestintä oli oleellinen osa koronan ehkäisyä ja kuntalaisten hyvinvoinnin tukemista. Kuntalaisille viestittiin erilaisista tukea antavista yhdistyksistä

Vuosi 2021 oli valtuustopäätöksen mukaisesti pakolaisten vastaanottovuosi. 15 henkilön pakolaisryhmän saapuminen viivästy, ja vuoden lopussa kunta odotti edelleen vuoden 2021 ryhmän saapumista.

ja järjestöistä sekä apua antavista numeroista kevään 2021 aikana.

Loppuvuotta 2021 kunnan hyvinvointityötä määritteli pitkälti tulevan hyvinvointialueen valmistelutehtävät. Uuden Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelua varten yhtymähallitus asetti väliaikaisen valmistelutoimielimen (VATE). VATE:n varsinaisten jäsenten määrä on 14, ja se koostuu kuntayhtymän, Keski-Uudenmaan soten alueen kuntien, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen sekä Eteva-kuntayhtymän edustajista. VATE:ssa kunnan edustajana toimii sivistysjohtaja Tiina Hirvonen. Valmistelutoimielimen hallinnoijaorganisaationa toimii Keusote. Myös kuntien ja Keusoten yhdyspintatyöskentely hyvinvointialueen valmistelua varten aloitettiin. Yhdyspintatyöryhmä koostuu Keusoten ja kuntien edustajista. Ryhmässä kuntaa edustaa hyvinvointikoordinaattori.

Keskeisimmät perustiedot

PALVELU	MITTARI		TP 2021	TA 2021	TP 2020	TP 2019
Kasvun ja oppimisen tukipalvelut	Psykologien ja kuraattoreiden yksilöasiakkaiden määrä (yksilötyöhön käytetty aika)	kpl	2 498	2 550	2 465	2 402
		€/asiakas	269	259	269	274
	Psykologien ja kuraattoreiden asiakaskontaktit (yksilötyöhön käytetty aika)	kpl	8 471	7 000	7 700	7 195
		€/kpl	79	94	86	92
	Tuotot	€	10 674	10 300	12 272	10 298
	Kulut	€	1 232 216	1 264 495	1 218 121	1 209 068
	Netto	€	1 221 542	1 254 195	1 205 849	1 198 770

PALVELU	MITTARI		TP 2021	TA 2021	TP 2020	TP 2019
Kotoutumispalvelut	Asiakaskontaktien määrä keskimäärin/kk	kpl	109	156	156	130
		€/kpl	164	139	144	228
	ELY-keskuksen korvauksen piirissä olevien henkilöiden määrä keskimäärin/kk	kpl	30	48	79	106
		€/kpl	597		284	279
	Tuotot	€	114 322	261 000	285 933	428 235
	Kulut	€	215 068	261 000	269 366	355 254
	Netto	€	100 746	0	16 567	72 981